

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 11.10.2004
COM(2004) 651 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**Az európai szerződésjog és a közösségi vívmányok felülvizsgálata tekintetében a
követendő útról**

1. BEVEZETÉS

Ez a közlemény az EU intézményeitől, a tagállamoktól és az érintettektől kapott vélemények fényében felvázolja a 2003-as cselekvési terv¹ Bizottság által történő folytatását. A közlemény áttekinti, hogy hogyan fogják kidolgozni a Közös Referenciakeret (CFR) a meglévő és a jövőbeli közösségi vívmányok koherenciájának javítása érdekében, és a 2002-2006-ig terjedő fogyasztóvédelmi politikai stratégiával megegyezően felvázolja a *közösségi vívmányok* fogyasztóvédelemre vonatkozó részeivel kapcsolatos speciális terveket. Leírja továbbá az EU szerte alkalmazható szabvány szerződéses feltételek előmozdítása érdekében tervezett tevékenységeket és szándékában áll folytatni a vitát arról, hogy egy nem kötelező jogi eszköz erre megfelelő megoldás lehet-e.

Az Európai Parlament (EP)² és a Tanács³ a cselekvési tervet üdvözlő állásfoglalásokat fogadott el, amelyekben hangsúlyozták az összes érdekelt fél – különösen a CFR kidolgozásába történő – bevonásának szükségességét. Az EP a CFR 2006 végéig történő befejezésére és annak gyors bevezetésére szólított fel. A Tanács szintén elismerte az olyan EU szerte alkalmazható általános szerződéses feltételek hasznosságát, amelyeket a szerződő felek a közösségi és nemzeti rendelkezések tiszteletben tartásával dolgoztak ki. Végül az említett intézmények felszólították a Bizottságot arra, hogy folytasson további vitát egy nem kötelező jogi eszközről.

A mai napig a konzultáció keretében 122 vélemény érkezett. A Bizottság a szerzők beleegyezésével közzé tette hozzászólásuk szövegét, valamint azok összefoglalóját⁴. Az érintettek bevonásának biztosítása érdekében 2003 júniusában két szerződésjogi munkaértekezletet szerveztek⁵. 2004 januárjában szerveztek egy másik munkaértekezletet a szabvány szerződéses feltételekről⁶. Emellett 2004 áprilisában sor került egy közös konferenciára a Bizottság és az EP részvételével⁷.

2. A KÖVETENDŐ ÚT

2.1 A meglévő és a jövőbeli közösségi vívmányok javítása (a cselekvési terv I. intézkedése)

A cselekvési terv kidolgozásában közreműködők támogatták azt a véleményt, miszerint szükséges javítani a szerződésjog területével kapcsolatos *közösségi vívmányok* minőségét és következetességét és hangsúlyozták, hogy a CFR hozzá tudna járulni ennek a célnak a megvalósításához. E jelentős támogatás fényében a Bizottság folytatni fogja a CFR kidolgozását.

¹ Az európai szerződésjoggal kapcsolatos összes dokumentum elérhető a Bizottság weblapján: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/index_en.htm

² Lásd az 1. lábjegyzetet

³ Lásd az 1. lábjegyzetet

⁴ Lásd az 1. lábjegyzetet

⁵ Lásd az 1. lábjegyzetet

⁶ http://europa.eu.int/comm/internal_market/contractlaw/2004workshop_en.htm

⁷ Lásd az 1. lábjegyzetet

2.1.1 A CFR fő szerepe

A cselekvési terv a *közösségi vívmányokban* különböző típusú problémákat tárt fel. A fő problémák a következők voltak:

- Olyan elvont jogi szakkifejezések használata az irányelvekben, amelyeket vagy nem, vagy nagyon általánosan határoztak meg
- Olyan területek létezése, amelyek vonatkozásában az irányelvek alkalmazása a gyakorlatban nem oldja meg a problémákat
- A minimum harmonizálás elvének a fogyasztóvédelmi irányelvekben való használatából eredő különbségek a nemzeti végrehajtási jogszabályok között.
- Az EK szerződésjogi jogszabályaiban tapasztalható következetlenségek

Először is arról kell döntést hozni, hogy a meglévő irányelveket e problémák kezelése érdekében célszerű-e módosítani. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy egy ilyen módosítás szükséges, akkor a Bizottság adott esetben a szerződésjog területén meglévő közösségi vívmányok és a jövőbeli jogi eszközök minőségének és koherenciájának javítása érdekében benyújtott javaslatai kidolgozása során a CFR-t eszköztárként fogja használni. Ez egyúttal a *közösségi vívmányok* egyszerűsítésének célját is szolgálni fogja⁸. A CFR a közösségi vívmányokból és a tagállamok jogrendjében található legjobb megoldásokból kiindulva világosan meghatározza a jogi szakkifejezéseket, valamint a szerződésjog alapelveit és koherens mintaszabályait.

Példa: A fogyasztóvédelmi közösségi vívmányok felülvizsgálata

A Bizottság fő céljai között szerepel továbbra is a fogyasztók és az üzleti körök belső piacba vetett bizalmának erősítése a fogyasztóvédelem mindenkire vonatkozó magas szintjének megvalósításával, valamint a belső piacon még létező akadályok megszüntetésével és a szabályozás leegyszerűsítésével⁹. Nyolc fogyasztóvédelmi irányelvet¹⁰ fognak felülvizsgálni annak megállapítása érdekében, hogy eléri-e az említett célokat, különösen az ezekben található „minimum harmonizáció” záradékok fényében.

A felülvizsgálat során értékelni fogják azt, hogy a jelenlegi irányelvek – együttesen és egyenként – a gyakorlatban megvalósították-e a Bizottság fogyasztóvédelemmel és belső piaccal kapcsolatos céljait. Ez nem csak az irányelvek önmagukban történő vizsgálatát jelenti, hanem alkalmazási

⁸ Ez a kezdeményezés a „Közösségi vívmányok frissítése és egyszerűsítése” című (COM(2003)71) bizottsági közlemény alkalmazási körében szerepel és célja a jogszabályok egyszerűsítésének megvalósítása.

⁹ HL C 137., 2002.6.8., 2. o.

¹⁰ A 85/577, a 90/314, a 93/13, a 94/47, a 97/7, a 98/6; a 98/27 és a 99/44 irányelv.

módjuknak és azoknak a piacoknak a vizsgálatát is, amelyekre vonatkoznak (azaz a nemzeti jogba történő átültetésre vonatkozó jogszabályok; joggyakorlat; önszabályozás; végrehajtás; gyakorlati megfelelési szintek; és az üzleti gyakorlatban, a technológiában és a fogyasztói elvárásokban tapasztalható fejlemények).

A felülvizsgálat különösen a következő kérdésekre fog kitérni:

- Az irányelvek által előírt fogyasztóvédelmi szint elég magas-e a fogyasztói bizalom biztosításához?
- A harmonizáció szintje elég magas-e a vállalatokat és fogyasztókat érintő belső piaci akadályok és versenytorzulások megszüntetéséhez?
- A szabályozás szintje minimális mértéken tartja-e a vállalatok terheit és megkönnyíti-e a versenyt?
- Hatékonyan alkalmazzák-e az irányelveket?
- Egészeben véve vannak-e jelentős eltérések, következetlenségek vagy átfedések a nyolc irányelv között?
- Melyik irányelvet kellene a reform szempontjából a fontossági sorrendben a legelső helyre tenni?

Néhány speciális kérdés szintén felmerül:

- Megfelelő-e az irányelvek alkalmazási köre? Megfelelőek-e a szerződés megkötése előtti információszolgáltatási követelmények?
- Szükséges-e egyszerre teljes mértékben harmonizálni és szabványosítani a hálózati kereskedésről, az időben megosztott használatról és a távértékesítésről szóló irányelvekben meghatározott elállási idő időtartamát és feltételeit?
- A fogyasztói szerződések jogát szükséges-e még nagyobb mértékben harmonizálni?
- Az irányelvek között tapasztalható következetlenségek csökkentése érdekében kilátásba helyezhető-e néhány irányelv összevonása?

A fogyasztóvédelmi *közösségi vívmányok* felülvizsgálata érdekében a következő különböző intézkedéseket tervezik:

- A *közösségi vívmányok* nyilvános adatbázisának kifejlesztése, amely tartalmazza a nemzeti jogszabályokat és joggyakorlatot. A projekt az irányelvek gyakorlati végrehajtásának összehasonlító elemzését is magában foglalja.
- A tagállamok szakértőiből álló állandó munkacsoport létrehozása, amely a *közösségi vívmányok* végrehajtásával kapcsolatban az

információcsere fórumaként és vitafórumként működik.

- Jelentések készítése az árak feltüntetéséről, a távértékesítésről, a fogyasztási cikkek értékesítéséről és a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló irányelvek végrehajtásáról. A jelentések elkészítését az érintettekkel való konzultáció és megfelelő szemináriumok kísérik majd.

Az elkészült projekt és a jelentések alapján a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy szükséges-e a létező irányelvek módosítására irányuló javaslatokat tenni. A diagnosztikai szakasz előreláthatólag 2006 végéig befejeződik. Minden javaslat adott esetben figyelembe fogja venni a CFR tervezet kidolgozása keretében végzett munkát és mellékletként tartalmazni fogja a megfelelő szabályozási hatásvizsgálatot.

Kívánatos volna továbbá, hogy a Tanács és az EP használhassa a CFR-t a Bizottság javaslataira vonatkozó módosítások előterjesztése során. A CFR ilyen használata összhangban lenne a kiváló minőségű közösségi jogszabályok¹¹ kidolgozásának és az európai intézmények arra vonatkozó kötelezettségvállalásának kettős céljával, hogy a közösségi jogszabályokat¹² egyszerűbbé, átláthatóbbá és következetesebbé kell tenni.

2.1.2 A CFR egyéb lehetséges szerepei

A nemzeti jogalkotók a szerződésjog területével kapcsolatos EU irányelvek nemzeti jogszabályokba történő átültetése során használhatnák a CFR-t. A nemzeti jogalkotók szintén támaszkodhatnak a CFR-re a szerződésjog közösségi szinten nem szabályozott területeivel kapcsolatos jogalkotás során.

Az EP által indítványozott másik szerep lehet a CFR használata a választottbírói eljárás során. A választottbírák a CFR-ben tárgyilagos és kiegyensúlyozott megoldásokat találhatnak a szerződő felek között felmerülő vitás ügyek rendezésére.

Ezen kívül a CFR a cselekvési tervben megállapított egyéb intézkedések kidolgozásában szintén szerepet játszhat. Az EP például jelezte azt, hogy a CFR-t egy olyan szabvány szerződéstárrá lehetne fejleszteni, amelyet a jogászok rendelkezésére kellene bocsátani. A Bizottság egyetért azzal, hogy kívánatos volna a CFR lehető legszélesebb körű használata a cselekvési terv II. intézkedésének megvalósításában. Ezen kívül a CFR valószínűleg alapja lehetne egy lehetséges nem kötelező jogi eszköz kidolgozásának.

A Bizottság mérlegeli továbbá azt az indítványt, miszerint beépíthetné a CFR-t az általa kötött szerződésekbe. A CFR használható lenne továbbá a

¹¹ „A szabályozási környezet egyszerűsítése és javítása” című (COM (2002) 278) cselekvési terv

¹² A jobb jogszabályozásról szóló intézményközi megállapodás, (HL 2003/C 321/01)

hatályos nemzeti jog kiegészítéseként. A Bizottság arra szeretné bízgatni a többi intézményt és szervet, hogy használják a CFR-t a harmadik felekkel kötött szerződések során.

Végül a *közösségi vívmányokon* és a tagállamok szerződésjogában elterjedt legjobb megoldásokon alapuló CFR segítséget nyújthat az Európai Bíróságnak a szerződésjoggal kapcsolatos *közösségi vívmányok* értelmezése során.

2.1.3 A CFR jogi jellege

A cselekvési terv kidolgozásában közreműködők közül többen felvetették a CFR jogi jellegének kérdését. A javasolt ötletek a Tanács és az EP által elfogadott kötelező jogi aktustól a Bizottság által elfogadott nem kötelező jogi eszközre terjednek.

A Bizottság a jelenlegi szakaszban úgy ítéli meg, hogy a CFR nem kötelező jogi eszköz lesz. A Bizottság mindemellett a CFR kidolgozása során széles körű konzultációt fog folytatni az összes érdekelt féllel. Ennek keretében az említett kérdést újra fel lehet vetni.

2.2 Az EU szerte alkalmazható szabvány szerződéses feltételek használatának előmozdítása (a cselekvési terv II. intézkedése)

2.2.1 A Bizottság indítványai a cselekvési tervben

A második intézkedés célja annak előmozdítása volt, hogy a magánszektor dolgozzon ki az EU egész területén – és nem csak egy jogrendben – használatra alkalmas szabvány szerződéses feltételeket (STC). Jelenleg a felek gyakran úgy gondolják, hogy különböző STC-t kell használniuk, mert a tagállamok jogszabályai a szerződésjogra vonatkozóan, illetve a jog egyéb területein különböző kötelező követelményeket írnak elő (pl. a magánjogi felelősség jogban meglévő különbségek a felelősség kérdésében látszólag eltérő szerződéses feltételeket írnak elő). Ugyanakkor számos példa van az EU egész területén alkalmazható STC sikeres használatára, amely a másféle szerződésekben szintén jellemzően felmerülő kérdésekre terjed ki.

Következésképpen az ilyen EU szerte elfogadható megoldásokat egyéb olyan esetekben szintén lehetne alkalmazni, amelyekben jelenleg egy ország STC-jét használják. Úgy tűnik, hogy az érintettek nincsenek tisztában az ilyen EU szerte alkalmazható megoldások létezésével, ezért a cselekvési terv azt indítványozta, hogy egy átfogó kezdeményezés keretében fel kell hívni az érintettek figyelmét a meglévő lehetőségekre.

2.2.2 Az érintettektől és másoktól kapott vélemények

A válaszadók egy része örömmel fogadta a javasolt megközelítést, míg mások a Bizottságnak ezzel a területtel kapcsolatban kifejtett tevékenységét illetően szkepticizmusuknak adtak hangot, mert azt hitték, hogy a Bizottság maga tervezi egy STC kidolgozását. Azonban

nyilvánvalóan nem ez a Bizottság szándéka: az STC tartalmát a piaci résztvevők fogják meghatározni és az STC használatával kapcsolatos döntés szintén a gazdasági szereplők hatáskörébe tartozik. A Bizottság szándéka csupán a folyamat megkönnyítése, valamint becsületes közvetítőként való fellépés, azaz össze kívánja hozni az érdekelt feleket anélkül, hogy a lényegi kérdésekbe beleavatkozna.

A kérdéseket még részletesebb vizsgálatára került sor egy 2004. január 19-én¹³ tartott munkaértekezleten, amelynek fő témája az STC-nek a business to business – azaz vállalatok közötti – (B2B) tranzakciókban, valamint a vállalati szektor és az állam (B2G) között kötött szerződésekben való használata volt. Ennek során két fő következtetésre jutottak:

Egyrészt minden résztvevő egyetértett abban, hogy az EU szerte alkalmazható STC-t az esetek jelentős részében sikeresen lehetne használni, annak ellenére, hogy bizonyos területeken továbbra is fennáll néhány jogi és közigazgatási jellegű akadály. Az érintettek segítségével a Bizottság összeállította a legjelentősebb akadályok jegyzékét.

Másrészt megegyezés született arról, hogy a meglévő lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek minél több érintett körében történő terjesztése hasznos lenne, különösen egy a Bizottság szerverén tárolt weblapon keresztül, az EU szerte alkalmazható STC sikeres használata példáinak rendszerezett bemutatásával.

2.2.3 Fellépések: weblap létrehozása az EU szerte alkalmazható STC kidolgozásának és használatának előmozdítása érdekében

E vélemények fényében a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a meglévő lehetőségekkel kapcsolatos információknak az érintettek körében történő terjesztése előnyökkel járna. A Bizottság a B2B és a B2G tranzakciókkal kapcsolatos STC-re fog koncentrálni.

E fellépések értékelésének fényében további intézkedéseket lehet javasolni és részletesebben meg lehet vizsgálni e munka kiterjesztésének lehetőségét.

2.2.3.1 A meglévő és a tervezett EU szerte alkalmazható STC-vel kapcsolatos információcsere fóruma

A Bizottság a szerverén helyet fog biztosítani egy olyan weblapnak, amelyen a piaci résztvevők információt cserélhetnek az általuk jelenleg használt, illetve a jövőben kidolgozni tervezett EU szerte alkalmazható STC-ről. Ezen információk közzétételével kapcsolatban a felelősség kizárólag az információkat a weblapon elhelyező feleket terheli. Az információk közzététele nem jelenti a szóban forgó STC jogi vagy kereskedelmi érvényességének

¹³ Lásd a 6. lábjegyzetet

elismerését. A megvalósítás előtt a Bizottság konzultálni fog az érintettekkel az arra vonatkozó információ beszerzése céljából, hogy a felhasználóknak pontosan milyen tájékoztatásra van szükségük és hogy a szervezetek milyen információkat késznek a weblapon közzétenni.

Az információknak köszönhetően a felek elkerülhetik a korábban elkövetett hibákat és felhasználhatják a pozitív tapasztalatokat. A Bizottság tehát nem szándékozik saját maga meghatározni a „jó gyakorlatot”.

*2.2.3.2 Iránymutatások a versenyszabályok és az EU szerte alkalmazható STC közötti kapcsolat vonatkozásában*A Bizottságnak nem áll szándékában ebben a szakaszban külön iránymutatásokat közzé tenni az STC kidolgozásával és használatával kapcsolatban.A Bizottság már bebizonyította azt, hogy általában pozitívan közelít az olyan megállapodásokhoz, amelyek előmozdítják a közös piacon belüli gazdasági átjárhatóságot vagy új piacok és jobb szállítási feltételek kialakítását segítik elő¹⁴. Jóllehet ezért általában pozitívan fogják elbírálni az EU szerte alkalmazható STC kidolgozásáról és használatáról szóló megállapodásokat, bizonyos esetekben az STC használatára vonatkozó megállapodások vagy összehangolt magatartások a versenyszabályokkal összeegyeztethetetlenek lehetnek.

Ebben a vonatkozásban a Bizottság felhívja a figyelmet az általa kidolgozott „Az EK-Szerződés 81. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra történő alkalmazhatóságáról szóló iránymutatások”-ra¹⁵, különösen annak 6. szakaszára, amely a szabványosítási megállapodásokkal kapcsolatban állapít meg iránymutatásokat. Noha ez utóbbiak nem vonatkoznak kifejezetten a STC-ről szóló megállapodásokra, a felek útmutatóként használhatják ezeket a STC használatával kapcsolatban felmerülő problémák elkerülése érdekében.

2.2.3.3 Az EU szerte alkalmazható STC használatával kapcsolatos jogalkotási akadályok meghatározása

A Bizottság az érdekelt felekkel együtt meg fogja vizsgálni, hogy léteznek-e - és ha igen milyen- jogalkotási akadályai a tagállamokban egy EU szerte alkalmazható STC használatának, az említett akadályok megszüntetése céljából, amennyiben ez szükséges és megfelelő. Ezt meg lehet valósítani az érintett tagállam önkéntes fellépésével, vagy – amennyiben az akadályok sértik a közösségi jogot – a Szerződés megsértése miatt a Bizottság által kezdeményezett eljárással, illetve – abban az esetben, ha nem

¹⁴ A 2001/C 3/02 bizottsági értesítés (HL C3/2., 2001. január 6.) 169. pont

¹⁵ uo.

sértik a közösségi jogot – az EU által kezdeményezett más lépéssel, például jogszabályokkal.

A Bizottság először is felmérést fog végezni a jogalkotási akadállyal kapcsolatban ez utóbbi tartalmáról és struktúrájáról az érintettekkel annak biztosítása érdekében folytatott konzultációt követően, hogy a felmérés a piaci résztvevők számára releváns szempontokra koncentráljon.

2.3 Egy nem ágazat specifikus intézkedés – Egy nem kötelező jogi eszköz az európai szerződésjogban (a cselekvési terv III. intézkedése)

A cselekvési terv többek között azt a következtetést vonta le, hogy ebben a szakaszban nem voltak arra utaló jelek, hogy az eddig folytatott ágazati megközelítés problémákat okoz, illetve abba kellene azt hagyni. Helyénvalónak ítélték mindamellettt annak a vizsgálatát, hogy az európai szerződésjog területén felmerült problémák megoldása tekintetében szükséges-e olyan nem ágazat specifikus intézkedések bevezetése, mint a nem kötelező jogi eszköz.

Amennyiben egy ilyen jogi eszköz szükségessége felmerülne, a Bizottság szándékában áll folytatni ezt a folyamatot a CFR kidolgozásával kapcsolatos munkákkal párhuzamosan és tekintetbe véve az említett jogi eszköz paramétereivel kapcsolatban az érintettektől eddig kapott észrevételeket. A CFR kidolgozásának folyamata és különösen az érintettekkel folytatott konzultáció hasznos információkkal szolgálhat ebben a tekintetben.

Az említett jogi eszköz alkalmasságával kapcsolatos információcseréhez a Bizottság kifejezetten erre a célra létrehozott lehetőséget fog biztosítani. Jóllehet korai még a vita lehetséges végkifejletével kapcsolatban találgatásokba bocsátkozni, fontos megértetni azt, hogy a Bizottságnak nem áll szándékában javaslatot tenni egy olyan „Európai polgári törvénykönyv” létrehozására, amelynek feladata lenne a tagállamok szerződésjogának harmonizálása, sem nem szabad ezt a vitát úgy tekinteni, mint amely bármilyen tekintetben megkérdőjelezi a rugalmas és hatékony megoldásokon alapuló szabad forgalomba bocsátás előmozdítását célzó jelenlegi megközelítést.

A cselekvési tervvel kapcsolatos vélemények és a Bizottság saját megítélése alapján a jogi eszköz szükségességéről szóló vitához számos paramétert határoztak meg. Ezek között szerepelnek az alábbiak: az ügyfelekkel folytatott, illetve a vállalkozások közötti és az állammal kötött tranzakciók különbségeinek szükségszerű figyelembevétele; annak meghatározása, hogy az egyéb megoldások – ideértve az EU szerte alkalmazható STC-t – milyen mértékben nyújtanak megfelelő megoldásokat, valamint a tagállamokban meglévő eltérő jogi és közigazgatási kultúra tiszteletben tartásának szükségessége. Ezeket a paramétereket szükséges lesz figyelembe venni az e jogi eszköz alkalmasságával kapcsolatos jövőbeli eszmecserék során. E paraméterek közül néhány magyarázata megtalálható a II. mellékletben.

Azonkívül ha EU szintű megoldást igénylő problémák merülnek fel, a Bizottság kibővített hatásvizsgálatot fog végezni az említett megoldások jellegének és tartalmának meghatározása érdekében.

3. A KÖZÖS REFERENCIAKERET ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS KIDOLGOZÁSA

3.1 Előkészítés: az EU intézmények, a tagállamok és más érintettek részvétele, illetve az általuk végzett kutatás

3.1.1 Áttekintés

A CFR magas minőségének biztosítása érdekében a Bizottság a hatodik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram¹⁶ alapján hároméves kutatást fog finanszírozni. A kutatási javaslatokat már értékelték és a munka hamarosan elkezdődik.

Az elvárások értelmében a kutatók egy záró jelentést készítenek 2007-re, amely minden ahhoz szükséges elemet tartalmaz, hogy a Bizottság ki tudjon dolgozni egy CFR-t. Ezért a jelentés tartalmaz majd egy olyan CFR tervezetet, amely a kutatók szerint megfelel a cselekvési tervben meghatározott céloknak.

3.1.2 Az érintettek részvétele

Az érintettek folyamatban való részvétele alapvető fontosságú, mint ahogy azt a cselekvési tervre reagáló összes válaszadó hangsúlyozta.

A 2004 áprilisában, az EP és a Bizottság közös részvételével megrendezett konferencián a sikeres részvétel tekintetében négy kulcsfontosságú kritériumot javasoltak és támogattak:

- A jogi hagyományok sokfélesége: tekintetbe kell venni az EU-ban megtalálható eltérő jogi hagyományokat;
- A gazdasági érdekek egyensúlya: tekintetbe kell venni a különböző gazdasági ágazatokban tevékenykedő sokféle vállalkozás érdekeit a KKV-któl a multinacionális vállalkozásokig, csakúgy, mint a fogyasztók és a jogászok érdekeit;
- Kötelezettségvállalás: az érintetteknek valós forrásokat kell rendelkezésre bocsátaniuk a folyamatos és jelentős hozzájárulás biztosítása érdekében;
- Technikai szakértelem: az akadémiai kutatók ösztönzése és számukra részletes visszajelzés biztosítása.

¹⁶ Az 1513/2002/EK határozat (HL L 232., 2002.8.29., 1. o.)

Ezeket a kritériumokat figyelembe fogják venni az alább felvázolt struktúrák létrehozása során. Az első szinthez tartozó struktúrák részét fogják képezni a Bizottság és a kutatók közötti megállapodásnak:

Első szint: technikai hozzájárulás

- A Bizottság létre fogja hozni az érintett szakértők hálózatát annak érdekében, hogy a kutatók előkészítő munkájához folyamatosan rendelkezésre bocsátott, részletes vélemény legyen biztosítva.
- Az összes kutatási témával kapcsolatban rendszeres munkaértekezletet fognak szervezni, annak érdekében, hogy az érintetteknek alkalmuk legyen a figyelembe veendő gyakorlati kérdések beazonosítására és hogy tudjanak visszajelzést adni. Minden témakörrel kapcsolatban lesznek munkaértekezletek annak érdekében, hogy az érintettek és a Bizottság nyomon tudja követni a munka alakulását. A munkaértekezletek specifikus téma köré szerveződnek, az egyes munkaértekezletek résztvevőinek számát pedig a hatékonyság biztosítása érdekében korlátozni fogják.
- Ezt a folyamatot egy erre a célra létrehozott internetes oldal fogja támogatni, amelyhez a kutatók, az érintett szakértők, a Bizottság, a tagállamok szakértői és az EP kap hozzáférést. A tervezeteket a kutatás előrehaladásával és az érintettek észrevételeivel lépést tartva ezen a weblapon folyamatosan frissítik.
- Amint döntés születik arról, hogy hogyan lehet szétválasztani a különböző szempontokat, hasznos segítséget jelentene a technikai szint működésével kapcsolatos iránymutatások kidolgozása annak biztosítása érdekében, hogy a kutatók és az érintettek világosan értsék ezt a folyamatot és azonos alapokon nyugvó ismeretekkel rendelkezzenek arról. Ebbe beletartozhat egy az érintettek hozzájárulását teljes körűen koordináló struktúra felállítása, például egy olyan irányító csoport létrehozása, amelyben részt vesznek mind az akadémiai kutatók, mind pedig az érintett szakértők.

Második szint: politikai áttekintés és felülvizsgálat

A Bizottság:

- kérésükkel összhangban rendszeresen ellátja az EP-t és a Tanácsot az előrelépésekkel kapcsolatos legfrissebb hírekkel
- rendszeresen szervez magas szintű találkozót az EP és a tagállamok részvételével
- létrehoz egy a tagállamok szakértőiből álló munkacsoportot annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok megfelelő tájékoztatást kapjanak az előrelépésekről és legyen lehetőségük visszajelezni

Azonkívül a két szintet szabályos időközönként vitafórum formájában össze lehetne vonni lehetővé téve ezzel a szélesebb kontextusban folytatott eszmecsere.

3.1.3 A CFR lehetséges struktúrája és tartalma

A CFR-t előkészítő kutatás a legjobb megoldások megtalálását tűzi ki célul, tekintetbe véve a nemzeti szerződésjogokat (mind az esetjogot, mind pedig a kialakult gyakorlatot), a *közösségi vívmányokat* és a vonatkozó nemzetközi jogi eszközöket, különösen az ENSZ 1980-as Bécsi Vételi Egyezményét. Egyéb meglévő fontos anyagokat szintén tekintetbe fognak venni mindemellett biztosítva, hogy a CFR beleilleszkedjen az EU speciális követelményrendszerébe.

A CFR tervezett struktúrája (amelynek egy lehetséges változata az I. mellékletben található) a következő: először is meghatározásra kerülnek a szerződésjog közös alapelvei, beleértve az arra vonatkozó útmutatást, hogy mikor tehető kivétel az ilyen alapelvek alól. Másodsorban ezen alapelvek a kulcsfogalmak meghatározásával egészülnek ki. Harmadsorban, az említett alapelvek és meghatározások a CFR nagyobb részét alkotó mintaszabályokkal egészülnek ki. Tervbe lehet venni a vállalkozások között, illetve magánszemélyek között kötött szerződésekre alkalmazandó mintaszabályok és az egy vállalkozás és egy fogyasztó között kötött szerződésekre alkalmazandó mintaszabályok közötti különbségtételt.

A válaszadók egy része olyan területekre hívta fel a figyelmet, amelyeket érvelésük szerint bele lehetne foglalni a CFR-be. Ezek közül sok olyan általános fogalmakhoz kapcsolódik, amelyek nem kötődnek bizonyos típusú szerződésekhöz vagy szerződő felekhez. A CFR alkalmazási körébe tartozás elsődleges kritériuma az, hogy ez hasznos-e a *közösségi vívmányok* koherenciájának javítása szempontjából.

Ugyanakkor a két külön hangsúlyozott szerződéstípus a fogyasztói és a biztosítási szerződés volt. A Bizottság elvárja, hogy a CFR előkészítése során különös figyelmet fordítsanak erre a két területre. A külön megemlített egyéb olyan területek, amelyekre kiterjedhetne a CFR az értékesítési és szolgáltatási szerződések, valamint a jogcím megtartására és az áruk felett rendelkezést biztosító jogcím átruházására vonatkozó záradékok.

A Bizottság szintén figyelembe vett egy az EP és a Tanács kérésére annak megvizsgálására megkezdett tanulmányt, hogy származtak-e problémák a szerződésjog és a magánjogi felelősség jog, valamint a szerződésjog és a vagyonjog¹⁷ kölcsönhatásában tapasztalható különbségekből. Ennek a tanulmánynak a fényében a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy nem okoznak észlelhető problémákat a különböző tagállamokban a szerződésjog és a magánjogi felelősség jog

¹⁷ Lásd az 1. lábjegyzetet

kölcsönhatásában tapasztalható különbségek. Sokkal jelentősebb problémák származnak azonban a tagállamokban a szerződésjog és a vagyoni jog kölcsönhatásában tapasztalható különbségekből. A CFR előkészítése során meg kell majd fontolni, hogy hogyan lehet ezeket a problémákat megoldani a meglévő és jövőbeli *közösségi vívmányok* javításához szükséges mértékben.

3.2 A Közös Referenciakeret Bizottság általi kidolgozása

3.2.1 A cselekvési terv célkitűzéseinek való megfelelés

A Bizottságot nem köti a kutatók záró jelentése és amennyiben szükséges módosítani fogja azt a cselekvési terv célkitűzéseinek elérése érdekében.

3.2.2 Megvalósíthatósági teszt

A kutatók záró jelentésének értékelésekor a Bizottság biztosítani fogja azt, hogy a CFR tervezetét alávessék egy a CFR előre látható használatának konkrét példáival végzett megvalósíthatósági tesztnek.

Először is azt fogják leellenőrizni, hogy a CFR tervezete alkalmas-e a *közösségi vívmányok* javítására és a jogszabályok előkészítése során történő használatra. Azaz például, hogy használható-e a CFR tervezete egy meglévő irányelv módosítására vonatkozó javaslatban.

Az ellenőrzés végrehajtható például a Bizottságnak a fogyasztóvédelmi *közösségi vívmányok* felülvizsgálatára vonatkozó tervei keretében és minden olyan fellépés keretében, amely a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000/35/EK irányelv¹⁸ felülvizsgálatával kapcsolatos.

Minden levont tanulságot be fognak építeni a szövegbe a Bizottság végleges CFR-jének elfogadását megelőzően.

Másodsorban a CFR tervezetét a többi intézmény is használhatja kísérleti jelleggel. Ebben a szakaszban fel lehetne továbbá kérni a tagállamokat arra, hogy vizsgálják meg egy meglévő minta jogszabály nemzeti jogba történő átültetését és mérjék fel, hogy ehhez a tervezet milyen mértékben nyújtott volna segítséget. Továbbá meg kell vizsgálni gyakorlati példák alkalmazásával azt is, hogy a CFR tervezete megfelelően használható-e a II. és a III. intézkedésben. Szintén módot kell találni annak a leellenőrzésére, hogy megfelelő-e a CFR tervezete a nemzetközi választottbíráskodás vagy a Bizottság saját szerződéses kapcsolatai eszközeként.

3.2.3 Konzultáció a Bizottság CFR-jéről

E kidolgozási folyamat eredményeként létrejön a Bizottság CFR-je, amelyet azután végső konzultációra terjesztenek be. Az EP-t, a Tanácsot

¹⁸ HL L 200., 2000.8.8., 35. o.

és a tagállamokat felkéri azután a kutatók záró jelentésének és a Bizottság által kiadott értékelésnek a megvizsgálására. Egy intézményközi munkacsoportot szintén fel lehet állítani a CFR jogalkotási folyamatban történő használatának megvitatására. A tagállamokkal folytatott konzultáció az előkészítő munkát nyomon követő nemzeti szakértőkből álló ugyanazon munkacsoporton keresztül végezhető továbbra is.

A következő lépés egy fehér könyv alapján lefolytatott nyílt konzultáció, amely lehetőséget nyújt az érintetteknek véleményük kinyilvánítására. Ebből a célból a Bizottság CFR-jét az EU minden hivatalos nyelvére lefordítják. Az érintettek legalább hat hónapot kapnak arra, hogy megtegyék észrevételeiket a Bizottság tervezetével kapcsolatban. A konzultáció alkalmat ad majd a CFR tartalmának részletes áttekintésére és lehetőséget nyújt a nyelvi változatok közötti különbségek kiküszöbölésére annak biztosítása érdekében, hogy a végleges változat teljes mértékben összeegyeztethető és világosan érthető legyen minden nyelven.

3.2.4 A CFR Bizottság általi elfogadása

A CFR-t a Bizottság előreláthatóan 2009-ben fogja elfogadni. A CFR-t széles körben közzé fogják tenni, beleértve az Európai Unió Hivatalos Lapját, és szükség esetén felül fogják vizsgálni azt. A CFR frissítéséhez mechanizmusokat fognak meghatározni.

ANNEX I

Possible structure of the CFR

The main goal of the CFR is to serve as a tool box for the Commission when preparing proposals, both for reviewing the existing *acquis* and for new instruments. To that aim, the CFR could be divided into three parts: fundamental principles of contract law; definitions of the main relevant abstract legal terms and model rules of contract law.

CHAPTER I – Principles

The first part of the CFR could provide some common fundamental principles of European contract law and exceptions for some of these principles, applicable in limited circumstances, in particular where a contract is concluded with a weaker party.

Example: Principle of contractual freedom; exception: application of mandatory rules; Principle of the binding force of contract; exception: e.g. right of withdrawal; principle of good faith

CHAPTER II – Definitions

The second part of the CFR could provide some definitions of abstract legal terms of European contract law in particular where relevant for the EC *acquis*.

Examples: definition of contract, damages. Concerning the definition of a contract, the definition could for example also explain when a contract should be considered as concluded.

CHAPTER III – Model rules

SECTION I – Contract

1. Conclusion of a contract: i.e. notion of offer, acceptance, counteroffer, revocation of an offer, time of conclusion of a contract.
2. Form of a contract: i.e. written contract, oral contract, electronic contract and electronic signature.
3. Authority of agents: direct and indirect representation.
4. Validity: i.e. initial impossibility, incorrect information, fraud, threats.
5. Interpretation: i.e. general rules of interpretation, reference to all relevant circumstances.
6. Contents and effects: i.e. statements giving rise to contractual obligation, implied terms, quality of performance, obligation to deliver the goods / provide the services, conformity of the performance with the contract.

SECTION II – Pre-contractual obligations

1. Nature of pre-contractual obligations (mandatory or not)
2. Pre-contractual information obligations:
 - a. General/Form: i.e. written information, by any clear and comprehensible way.
 - b. Information to be given before the conclusion of the contract: i.e. information regarding the main characteristics of goods or services, price and additional costs, regarding the rights of the consumer, specific information for e-contracts.
 - c. Information to be given at the conclusion of the contract: i.e. information regarding the right to ask for arbitration.
 - d. Information to be given after the conclusion of the contract: i.e. obligation to notify any modification of the information.

SECTION III – Performance / Non-Performance:

1. General rules: i.e. place and time of performance, performance by a third party, time of delivery, place of delivery, costs of performance.
2. Non-performance and remedies in general:
 - a. Non-performance : notion of breach of contract
 - b. Remedies in general: i.e. remedies available, cumulation of remedies, clause excluding or restricting remedies.
3. Particular remedies for non-performance: i.e. right to performance, to terminate the contract (right of rescission), right of cancellation, right for a price reduction, repair, replacement, right to damages and interest.

SECTION IV – Plurality of parties

1. Plurality of debtors
2. Plurality of creditors

SECTION V – Assignment of claims

1. General principles: i.e. contractual claims generally assignable, partial assignment, form of assignment.

2. Effects of assignment as between Assignor and Assignee: i.e. rights transferred to assignee, when assignment takes effects.
3. Effects of assignment as between Assignee and Debtor: i.e. effect on debtor's obligation, protection of debtor.

SECTION VI – Substitution of new debtor - Transfer of contract

1. Substitution of new debtor: i.e. effects of substitution on defences and securities
2. Transfer of contract

SECTION VII – Prescription

1. Periods of prescription and their commencement
2. Extension of period
3. Renewal of periods
4. Effects of prescription

SECTION VIII – Specific rules for contract of sales

SECTION IX – Specific rules for insurance contracts

ANNEX II

Parameters concerning the optional instrument – For further discussion on the opportuneness of this instrument

This annex presents some parameters concerning an optional instrument which should be taken into account during the further discussion on its opportuneness.

1. Concerning the general context of an optional instrument:

The existing legal framework, in particular existing European legislation relating to contract law and the ongoing work regarding the future Regulation on the law applicable to contractual obligations should be taken into account within this reflection process. The results of measure I regarding the improvement of the *acquis* as well as those of measure II will have to be considered.

Moreover, an extended impact assessment will have to be carried out regarding this measure. Such an exercise implies that, among others, the following questions are considered before any decision on the adoption of an optional instrument:

- What problem(s) are being addressed?
- What is the overall policy objective, in terms of the desired impacts?
- What would happen under a ‘no change’ scenario?
- What other options are available to meet the objectives? (eg different types of action, more or less ambitious options)
- How are subsidiarity and proportionality taken into account?
- What are types and the scale of positive and negative impacts associated with each option – whether economic, social, environmental – and are there tensions/trade offs between them?
- How can the positive impacts be maximised and negative impacts minimised? Are any associated measures needed to achieve this?
- Who is affected? Are any specific groups particularly affected?
- Are there impacts outside the EU?
- How will the instrument be implemented and the impact in practice monitored and evaluated?
- What were the views of stakeholders?

2. Concerning the binding nature of an optional instrument

In the Action Plan, the Commission presented different possible approaches concerning the binding nature of an optional instrument. This instrument could either be a set of rules on contract law which would apply unless its application is excluded

by the contract of the parties (“*opt out*”) or a purely optional model which would have to be chosen by the parties through a choice of law clause (“*opt in*”). The latter would give parties the greatest degree of contractual freedom.

Respondents’ positions on this issue were clear, with most favouring an “*opt in*” model. The governments which expressed an opinion on this point, supported the “*opt in*” model which they consider being of great importance in preserving the principle of contractual freedom. Businesses also supported such a voluntary scheme and again stressed the importance of the general principle of contractual freedom. Further, almost all legal practitioners called for an “*opt in*” solution. Finally, a majority of academics seemed also to prefer this solution.

The Commission shares stakeholders’ view of the importance of the principle of contractual freedom and had already underlined in the Action Plan that the principle of “*contractual freedom should be one of the guiding principles of such a contract law instrument*” and that consequently “*it should be possible for the specific rules of such a new instrument, once it has been chosen by the contracting parties as the applicable law to their contract, to be adapted by the parties according to their needs*”. A limit to contractual freedom would only be acceptable in relation to some mandatory provisions contained in the optional instrument, particularly provisions aiming to protect consumers (see point 4 below).

In that context, and as suggested by contributors, the Commission considers that future consultations and debates should follow this direction and should take into account the coherence of such an optional instrument with the Rome Convention of 1980 on the law applicable to the contractual obligations and the subsequent Green Paper of January 2003 on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation. This latter point was underlined by all respondents.

Contributors to the Action Plan mentioned different approaches which could be used as a basis for further reflection on the question of the articulation of an optional instrument and the successor of the Rome Convention (“Rome I”). The first suggestion, as put forward by some contributors, would be to adopt the optional instrument as international uniform law. The main example of an instrument adopted as international uniform law is the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). Within that approach, the optional instrument would contain a provision relating to its scope¹⁹ and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. Moreover, for all the aspects of contract law not provided by the optional instrument, the parties would use the national law applicable according to the provisions of Rome I. The second approach presented by respondents to ensure such coherence would be through Article 20 of the Rome Convention²⁰. In this case, the optional instrument would again contain a clause relating to its scope and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. An adaptation of Article 20 could be envisaged. Finally, the

¹⁹ The scope clause could provide that the optional instrument is applicable to contracts where at least one of the parties is established in a Member State.

²⁰ Article 20 of the Rome Convention: “This Convention shall not affect the application of provisions which, in relation to particular matters, lay down choice of law rules relating to contractual obligations and which are or will be contained in acts of the institutions of the European Communities or in national laws harmonized in implementation of such acts”.

third possibility suggested by stakeholders would be to adopt the optional instrument as a Community instrument, which would not benefit from any priority over Rome I and that the parties could choose as applicable law to their contract on the base of Article 3²¹ of the Rome Convention. In this case, the optional instrument would not contain any scope clause but only provisions of substantive law. As suggested by stakeholders, Article 3, paragraph 1 could be interpreted in a way to leave the possibility for the parties to choose the optional instrument as applicable law to their contract. The possibility of such interpretation could be clarified in Rome I.

It is clear from the approaches suggested by respondents that the works undertaken on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation and those on European Contract Law need to be coherent. Even if it is too premature to take any decision on the opportuneness and adoption of the optional instrument, it is important to ensure that the future Community instrument “Rome I” takes into account the possibility of a coherent articulation of its provisions with a possible future optional instrument.

3. *Concerning the legal form of an optional instrument*

In the Action Plan, the Commission suggested that an optional instrument could take the legal form of a regulation or a recommendation which would exist in parallel with, rather than instead of, national contract laws.

As we have seen above, a great majority of respondents expressed its preference for an “*opt in*” instrument. If this approach is followed, there is significant support for a regulation. However, among the academics’ contributions, some are in favour of a non-binding instrument, for example a recommendation.

For an “opt-out” instrument a regulation would be more appropriate as, unlike a recommendation, it is directly applicable. For an “opt-in” instrument, the choice of its legal form will depend on the approach chosen for the articulation of this instrument with the successor of the Rome Convention (see point 1 above). In this context, in the light of the three approaches suggested by stakeholders, the form of a Regulation may seem more appropriate.

4. *Concerning the content of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission made clear that in reflecting on the content of a non-sector-specific instrument, the future CFR should be taken into account. The content of this CFR would be likely to serve as a basis for the discussions on the optional instrument. On that point, most of the stakeholders agreed with the Commission view even if the question of whether the new instrument should cover the whole scope of the CFR or only parts of it was left open.

The question of whether this optional instrument should contain only some general contract law components or also components for specific contracts which are of a

²¹ Article 3.1 of the Rome Convention: “A contract shall be governed by the law chosen by the parties. The choice must be expressed or demonstrated with reasonable certainty by the terms of the contract or the circumstances of the case. By their choice the parties can select the law applicable to the whole or a part only of the contract.”

great economic importance in the internal market, i.e. contract of sale or services, was also left open in the Action Plan. Many stakeholders agreed on the fact that an optional instrument should contain some provisions of general contract law as well as provisions relating to specific contracts which have significant importance for cross-border transactions. Concerning provisions of general contract law, stakeholders suggested that the optional instrument could contain, for instance, provisions relating to the conclusion, validity and interpretation of contracts as well as performance, non-performance and remedies. Concerning specific contracts, several suggestions were made: the optional instrument should contain rules relating to contract of sale, exchange, donation, lease, cross-border financial transactions and contracts of insurance. Some stakeholders also expressed the view that the optional instrument should cover areas of law linked to contract law, i.e. security law, unjust enrichment as well as rules on credit securities on movable goods.

Thus, according to these contributions, an optional instrument could have different components, i.e. parts relating to general contract law and/or certain specific contracts. However, the exact content of an optional instrument and which sectors should receive special attention will need to be further discussed. An optional instrument should only contain those areas of contract law, whether general or specific to certain contracts, which clearly contribute to addressing identified problems, such as barriers to the smooth functioning of the internal market.

5. *Concerning the scope of an optional instrument*

Concerning the scope of an optional instrument, two main issues can be identified which would need to be addressed through further reflection.

Firstly, in the Action Plan, the Commission raised the question of whether an optional instrument should cover solely business-to-business transactions or also business-to-consumer contracts. In the latter case, the new instrument would contain mandatory provisions concerning consumer protection. The Commission underlined the importance of the principle of contractual freedom that allows parties, once they have decided to apply the optional instrument to their contract, to adapt this instrument according to their needs. However, it also noted that this freedom could be restricted by the mandatory character of some limited provisions of the new instrument, e.g. those relating to consumer protection.

In answering this question, it is important to remember the main goal of the optional instrument, namely the smoother functioning of the internal market. It is clear that including business-to-business transactions would facilitate that goal. However, business-to-consumer transactions are also of great economic importance for the internal market and, to that extent, their inclusion would be justified. In this case, consumers would need to be afforded a sufficiently high level of protection to ensure benefits for the demand-side of the market (consumers) as well as the supply-side (businesses). In that context, most stakeholders considered that a new instrument should apply to business-to-consumer transactions as well and so include mandatory rules to ensure a high level of consumer protection.

Here it should be noted that national mandatory rules, applicable on the basis of Articles 5 and 7 of the Rome Convention, can increase transaction costs and constitute obstacles to cross-border contracts. In that context, the introduction in the

optional instrument of mandatory provisions in the meaning of in Articles 5 and 7 of the Rome Convention could represent a great advantage: the parties, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, would know from the moment of the conclusion of the contract which mandatory rules are applicable to their contractual relationship. That would provide legal certainty in cross border transactions and the relevant providers of services and goods could market their services or products throughout the whole European Union using one single contract. The optional instrument would then become a very useful tool for the parties. However, in such a situation, it would need to be certain that, where the parties have chosen the optional instrument as applicable law, other national mandatory rules would no longer be applicable. That would depend on the solution chosen for the articulation of the optional instrument with Rome I (see point 1 above).

Secondly, the introduction of the business-to-business transactions within the scope of the optional instrument raises another issue. It concerns the articulation of the optional instrument and the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). In its Action Plan, the Commission asked for some comments on the scope of the optional instrument in relation to the CISG. Many stakeholders presented their view on this issue. All of them agreed on the necessity to ensure coherence between an optional instrument and the CISG. However, there was less consensus on how to ensure such coherence: while some considered that the optional instrument should only provide for complementary rules to the CISG, others proposed that the CISG should become part of the optional instrument.

The question of the relationship between the optional instrument and the CISG would depend, on the one hand, on the scope of the optional instrument²², and, on the other hand, on the binding nature of this new instrument, i.e. “*opt in*” or “*opt out*”. As noted in point 1, the majority of respondents favoured an “*opt in*” instrument. In a scenario where the optional instrument was an “*opt in*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, the parties would have tacitly excluded the application of the CISG on the base of Article 6 of the CISG²³. However, in the alternative scenario of an “*opt out*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, the problem of determining the appropriate application of the two instruments could be more difficult to solve. That would be an argument in favour of an “*opt in*” instrument, an approach preferred so far by stakeholders.

6. *Concerning the legal base of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission launched the reflection on the legal base of a new instrument and welcomed comments from stakeholders. However, very few contributors expressed their view on that issue. While one Member State proposed Article 308 of the TEC for an “*opt in*” instrument and Article 95 TEC for an “*opt out*” scheme, a group of academic lawyers preferred Article 65 TEC.

²² If the optional instrument is not applicable to international sales of goods, there is no problem of competition between this optional instrument and the CISG.

²³ Article 6 of the CISG: “The parties may exclude the application of this Convention or, subject to article 12, derogate from or vary the effect of any of its provisions.”

The question of the legal base is closely linked with the questions of the legal form of the optional instrument (see point 2 above), of its content (see point 3 above) and its scope (see point 4 above). More reflections on the important issue of the legal base will be necessary within a larger debate on the parameters of an optional instrument.